[2023] 15 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 393: 2023 ਆਈਐੱਨਐੱਸਸੀ 899

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ

ਸੀਮਤ

ਬਨਾਮ.

ਰਾਇਲ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1991) ਅਕਤੂਬਰ 10,2023

[ਅਨਿਰੁਦ੍ਧ ਬੋਸ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ , ਜੇ. ਜੇ.]

ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਸਲਾ: ਕੀ ਚੋਣ ਬੁੱਧੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਤਲਫ਼ੀਲ ਫ਼ੈਸਲਾ ਜਾਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ 24.02.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਲੀਗਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਭਾਰਤੀ ਮੂਲਿਆ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨੀ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ?

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ-ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਸਾਲਸੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 24.02.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਬੈਂਕ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਨਕਦੀਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-ਸਿਰਫ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਸੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 24.02.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ (ਆਈ. ਐੱਨ. ਆਰ.)-ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 134 ਏ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ-ਪੁਰਸਕਾਰ

ਮਸਲਾ -

ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਲਿਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾਬੀ ਸੁਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਖੁਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲਿਆ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤ ਕੀਤੀ ਦਰ 'ਤੇ। ਪਰ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ 24.02.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਆਰੰਭਿਕ ਸਹਿਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤਲਫ਼ੀਲਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। RCCPL ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। – ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ – ਧਾਰਾ 134A – ਤਲਫ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸੰਮੇਲਨ ਕਾਨੂੰਨ, 1996 – ਧਾਰਾ 34, 37। [ਪੈਰਾ 3, 5, 12 ਅਤੇ 13]

ਸਿਵਿਲ ਐਪਲੀਟ ਜੁਰੀਜ਼ਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1991 ਦੇ 2019। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉੱਚ ਨਿਆਂਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 17.12.2018 ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸਥਿਤੀ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2528 ਦੇ 2019।

ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ: ਧ੍ਰੁਵ ਮਹਿਤਾ, ਸੰਜੇ ਆਰ. ਹੈਗੜੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਰਾਜਤ ਅਰੋੜਾ, ਸਰਵਮ ਰਿਤਮ ਖਰੇ, ਮਿਸ਼ ਮੀਨਾ ਸੇਹਰਾਵਤ, ਮਿਸ਼ ਵ੍ਰਿੰਦਾ ਕਪੂਰ, ਸ਼ਾਹਰੁਖ਼ ਅਲੀ, ਰਘਵ ਗੁਪਤਾ, ਮਿਸ਼ ਉਰਵੀ ਕੁਥਿਆਲਾ, ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 133 (1) (ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 134 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 2017 ਦੇ ਈ. ਐੱਫ. ਏ. (ਓ. ਐੱਸ.) No.19 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

"29 ਜੂਨ 1982 ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 24 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ [2023] 15 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2543-44/2015 ਵਿੱਚ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? "

2. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

2.1. ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੰਸਟਰੱਕਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲ ਕੰਸਟਰੱਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ 1 ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 31 ਅਤੇ 32 ਆਪਣੇ ਉਪ-ਪੈਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

31. ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਅਗੇਵੱਧੇ

ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਇਕਥੇ ਰਕਮ: ਸਾਰੇ ਰਕਮ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਇੱਕਠੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਲਾਂ ਦੇ ਜਾਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

32. ਚੱਲਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਗੇਵੱਧਾ: NPCC ਅਗੇਵੱਧਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇਰਾਕ ਤੱਕ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।

- NPCC ਆਵਾਸ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਗੇਵੱਧਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਦਫਤਰ, ਸਾਈਟ ਤੇ ਸਟੋਰੇਜ, ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਵਾਹਨ (1 ਮਿਨੀ-ਬੱਸ, 1 ਲੈਂਡ ਰੋਵਰ ਅਤੇ ਜੀਪ, 2 ਮੋਬਾਈਲ ਲਾਈਟਿੰਗ ਯੂਨਿਟ, ਗੈਰਾਜ ਟੂਲਸ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ) ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

- ਕੈਂਪ ਸੈਟਅੱਪ ਅਤੇ ਸੰਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਮਦਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਗੇਵੱਧੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ: ਅਗੇਵੱਧੇ ਨੂੰ "ਓਨ ਅਕਾਉਂਟ ਬਿੱਲਾਂ" ਵਿੱਚੋਂ 10% ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 90% ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਸੂਲੀ ਉਸੇ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ NPCC ਨੇ ਅਗੇਵੱਧਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ-ਰਾਟਾ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

32.2 ਚੱਲਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਬਿੱਲਾਂ: ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 10 ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਤਤਕਾਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਗੇਵੱਧੇ, ਰਿਟੈਨਸ਼ਨ ਮਨੀ ਅਤੇ ਸਾਮਗਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵੰਡ: ਭੁਗਤਾਨ 65% ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ (USD) ਅਤੇ 35% ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ (ID) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਗਣਨਾ ਲਈ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਦਰ 1 ID = 3.37778 USD ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਚੱਲਦੀ ਰਹੇਗੀ।

32.3 ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸੁਧਾਰ

ਸੁਧਾਰ: ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਠੇਕਾਦਾਰ ਪਿਛਲੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਨਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੀ ਦਾਅਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

32.4 ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ

ਕਟੌਤੀ: ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕਾਦਾਰ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਠੇਕਾਦਾਰ ਇਹ ਰਕਮ ਪੋਸ਼ਣ ਬਾਂਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਸੂਲ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

32.5 ਰਿਟੇਨਸ਼ਨ ਮਨੀ:

ਰਿਟੇਨਸ਼ਨ ਮਨੀ ਠੇਕਾਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀ R.A. ਬਿਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਦਾ 10% ਦਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕਟੌਤੀ ਠੇਕਾ ਮੁੱਲ ਦਾ 5% ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ।

32.6 ਮੁਦਰਾ:

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ NPCC ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। i) 35% ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ii) 55% ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ

32.7 ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕਾਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੰਮ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਜਾਂ ਸਮਗਰੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

32.8 ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਦਰ:

ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ, 1 ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰ = 3.37778 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਬਦਲਾਅ ਦਰ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ।

32.9 ਰਿਟੇਨਸ਼ਨ ਮਨੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇਖਭਾਲ ਸਮਾਂ:

ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਚਾਹੀਦੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਕਮ ਕਰਨ ਲਈ ਠੇਕਾਦਾਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ: a) ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਣਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ c) ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਦਲਣਾ d) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮਾਪ-ਦੰਡ, ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ ਬਦਲਣਾ e) ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਾਧੂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸਹਿਮਤੀ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2.2. ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ, ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਮੱਧਸਥਤਾ ਕਲਾਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਮੱਧਸਥਤਾ ਨੇ 10.08.2002 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਫੈਸਲਾ ਇਰਾਕ ਦੀ ਮੁਦਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

“ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਊਂਟਰ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ: -

(a) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ID 223777.14 (ਦੋ ਲੱਖ ਤੇਇੰਹ ਹਜ਼ਾਰ ਸੱਤ ਸੌ ਸਤਾਹ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ ਇੱਕ ਚਾਰ) ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਨਾਲ ਹੀ 12% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਜੋ ਅਰਬੀਟਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੇਗਾ। (b) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 20,00,000/- (ਰੁਪਏ ਵੀਹ ਲੱਖ) ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕਰੇਗਾ, ਨਾਲ ਹੀ 12% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਜੋ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਕੈਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੇਗਾ। (c) ID ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਸਹਿਮਤੀ 29.6.1982 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਾਧੂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ **ਇਸ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ, ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਅਰਬੀਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਜੋ ਰਕਮ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ 08.12.2014 ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।”**

2.5. ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ RCCPL ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਛਲ ਜੱਜ ਨੇ 26.05.2017 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ, 26.09.1982, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ RCCPL ਨੇ ਡਿਵਿਜਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ 17.12.2019 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡਿਵਿਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲ ਮੰਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ, ਸਿੱਛਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ, ਇੱਕ NPCCL ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ RCCPL ਵੱਲੋਂ।

3. ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ, ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਡਿਵਿਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 134A ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਹਿਮਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੌਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ

ਡਾਲਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।

4. ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤੀ, ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 24.02.2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜੋ NPCCL ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

5. ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ 24.02.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦਾ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤੇ:

i) ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਮੂਲ ਸਹਿਮਤੀ 29.06.1982 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ii) ਡਿਵਿਜਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ 12% ਤੋਂ 6% ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਦਲਾਅ 'ਮੱਧ ਸਰੀਕ ਰਾਹ' ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 37 ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੀ। iii) ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਰਬੀਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ।

6. ਉੱਪਰੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

7. ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਅਗਾਵੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਬੰਧਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 31 ਅਤੇ 32 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 32.6 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 35% ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 65% ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੇਠਾਂ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 32.8 ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬਦਲਾਅ ਦਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲਾਅ ਦਰ 01 ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰ = 3.37778 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਹੈ।

8. ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ i.e. INR ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ INR ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਝੋਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

9. ਅਗਲੇ, ਸਾਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਿੱਸਾ ਤਿੰਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ:

a) ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਵਾਰ NPCCL ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ RCCPL ਨੂੰ 2,23,777.14 ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 12% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਰਬੀਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 26.09.1988 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਹੈ।

ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(d) ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਢੋਣਗੇ।

ਫੈਸਲਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 10 ਅਗਸਤ, 2002 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।"

2.3. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, NPCCL ਨੇ ਅਰਬੀਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੰਜੋਏਕਰਣ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੂੰ 26.05.2008 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ 19.05.2014 ਨੂੰ ਨਿਰਣੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵਿਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ 12% ਸਾਲਾਨਾ ਤੋਂ 6% ਸਾਲਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ, 10.08.2002, ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਵਾਰ ਦੀ ਵਦਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਡਿਵਿਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 19.09.2014 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2.4. ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, NPCCL ਨੇ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ 24.02.2015 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਡਿਵਿਜਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, 19.05.2014 ਅਤੇ 19.09.2014 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਬੀਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਮੂਲ ਸਹਿਮਤੀ 26.09.1982 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰਬੀਟਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਫ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਡਿਵਿਜਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਮੱਧ ਸਰੀਕ ਰਾਹ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦੋ ਪੈਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ:

"ਇਹ ਮਸਲਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਰਬੀਟਰ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਮੂਲ ਸਹਿਮਤੀ 29.06.1982 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ,

ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਰਬੀਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਬਦਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਹੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਓਰਡਰ ਤੋਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ 'ਮੱਧ ਸਰੀਕ ਰਾਹ' ਵਜੋਂ ਨਿਖਾਰਿਆ ਗਿਆ।"

b) ਦੂਜਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ NPCCL ਨੂੰ RCCPL ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਨਕਦ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ 12% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨੇ ਹਨ।

c) ਤੀਜਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਮੂਲ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 29.06.1982 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਭੁਗਤਾਨ ਮੂਲ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

10. ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਦਰ 1 ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰ = 3.37778 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

11. NPCCL ਦੁਆਰਾ ਨਕਦ ਕੀਤੇ ਗਏ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਅਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਰਕਾਰੀ ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਨ।

12. ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਹਿਮਤੀ, ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦਾ 24.02.2015 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਜਦ ਤੱਕ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਨਕਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਕਮ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕੀ ਦਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ, ਡਿਵਿਜਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ (INR) ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਕਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਸਿਰਫ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਲਈ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਦਰ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ। ਪਰ ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ

ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਂਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 24.02.2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

14. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। RCCPL ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਉਲਝਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate